

§ 4

Verksamhetsplan 2021 för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Stadsdelsnämndens beslut

1. Verksamhetsplan 2021 för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Nämnden ansöker om budgetjustering med 3,9 mnkr för klimatinvesteringar enligt bilaga 11.
3. Nämnden ansöker om budgetjustering med 4,7 mnkr för naturreservat enligt bilaga 13.
4. Nämnden ansöker om budgetjustering med 8,7 mnkr för trygghetsskapande åtgärder enligt bilaga 12.
5. Nämnden ansöker om budgetjustering med 2,0 mnkr för biologisk mångfald enligt bilaga 15.
6. Nämnden ansöker om budgetjustering med 1,5 mnkr för Stockholm vid vattnet enligt bilaga 16.
7. Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,1 mnkr för åtgärdsprogram för god vattenstatus enligt bilaga 17.
8. Nämnden ansöker om budgetjustering för introduktionsförskola med 2,4 mnkr enligt bilaga 8.
9. Nämnden ansöker om budgetjustering med 1,37 mnkr för medel för lokaländamål.
10. Nämnden ansöker om budgetjustering med 4,4 mnkr för ökade kostnader för maskiner och inventarier.
11. Nämnden ansöker om budgetjustering med 1,0 mnkr för insatser för en giftfri förskola enligt bilaga 7.
12. Nämnden ansöker om budgetjustering med 5,0 mnkr för aktivitetscenter seniorboende enligt bilaga 9.
13. Nämnden ansöker om budgetjustering för tryggt mottagande i hemmet med 4,0 mnkr enligt bilaga 10.
14. Priser till nämndens utförarenheter fastställs i enlighet med detta ärende enligt bilaga 5.
15. Vantörs kommunala hemtjänst godkänns som ny resultatenhet för verksamhetsår 2021
16. Resultatenheter fastställs i enlighet med detta ärende

17. System för intern kontroll och internkontrollplan godkänns enligt bilaga 2 och bilaga 3
18. Planen för upphandling godkänns enligt bilaga 4.
19. Strategi för kompetensförsörjning godkänns enligt bilaga 6
20. Omslutningsförändringar om 317,2 mnkr godkänns och anmäls till kommunstyrelsen
21. Förvaltningschefen ges delegation för att ansöka om medel från sociala investeringsfonden, samt.
22. att därutöver anföra

Förvaltningens förslag till beslut är välgrundat i Stadshuset antagna budget. Förslaget visar tydligt hur stadsdelen ämnar arbeta under året för att ge medborgarna en så bra service som möjligt, öka tryggheten och intensifiera miljöarbetet. Vi är i huvudsak mycket nöjda med förslaget. De vi anför nedan är sådant som vi i majoriteten antingen ser som extra viktigt att påvisa eller som saknas i förvaltningens förslag. Vi vill se en att det görs en återkoppling av lägesbilden för respektive uppdrag i samband med varje tertialrapport.

Inledning

Grunden för vårt välstånd är marknadsekonomi, valfrihet och företagande. Staden har inga egna pengar utan förfogar över medborgarnas pengar. Framtiden, oavsett hur det går med bekämpandet av Covid-19-pandemin, är osäker. Det gäller inte minst stadsdelsnämndens framtida ekonomi. I tider av osäkerhet är det extra viktigt att hushålla med resurserna. Det ställer stora krav på att de verksamheter vi har är ändamålsenliga, effektiva och ger bevisad effekt. Utgår vi från detta kan vi få så mycket verksamhet som möjligt med den budget vi har. Vi kommer därför fortsätta att driva på för att våra verksamheter ska vara konkurrensutsatta och att valfrihet ska finnas för våra medborgare.

Stadsdelen är samhällets lokala representant, och därmed har våra medarbetare det yttersta ansvaret för att uppfylla samhällskontraktet avseende medborgarnas trygghet, service och miljö. Vi menar att demokrati inte bara handlar om att vara aktiv på valdagen utan att det finns t ex stadsdelsnämnder att påverka genom. Demokrati är också att kunna ha ett avgörande inflytande vid köksbordet hemma om vilken förskola, skola eller hemtjänst som ska väljas.

Personal

Vi lägger bakom oss ett år av Covid-19-pandemi och i många verksamheter en extremt stor arbetsbelastning. Pandemin har också tvingat oss att finna nya sätt att arbeta på. När vi nu går in i ett nytt år har vi, åtminstone inledningsvis, pandemin

och alla dess utmaningar med oss. Förhoppningsvis kan vaccinering och förbättrade rutiner i samhället leda till att vi under hösten kan återgå till en mer normal värld.

Vid majoritetsskiftet 2018 ärvde nuvarande majoriteten en arbetsmiljö som lett till mycket höga sjukskrivningstal. Det är problematiskt på både ett ekonomiskt och personligt plan. Direkt uppdrog vi till förvaltningen att komma tillrätta med detta. Covid-19-pandemin har såklart omöjliggjort en sänkning av sjukskrivningarna. Men oavsett vad som händer med pandemin är det viktigt att Enskede-Årsta-Vantör är en attraktiv arbetsgivare som erbjuder god arbetsmiljö. Vi uppdrar utifrån detta förvaltningen att fortsätta arbetet med att bli en attraktivare arbetsgivare samt få ner sjuktalet, i den mån pandemin tillåter det.

Vi lever i tider av förändring. Detta gäller inte minst när det gäller IT och miljö, inklusive Agenda 2030. Med ökad kunskap inom dessa områden skulle digitalisering och miljöåtgärder inte behöva kosta lika mycket. De skulle till och med kunna innebära en besparing för staden som helhet och för stadsdelsförvaltningen. Vi vill därför att förvaltningen säkerställer att den har tillräcklig kompetens inom dessa områden.

Trygghet

Att medborgare ska kunna känna sig trygga är en av viktigaste uppgifterna en stad och stad har. Otryggheten i vårt stadsdelsområde är på vissa platser fortsatt stor. Vi är därför stolta över att fortsätta, och utveckla, arbetet med Platssamverkan Rågsved. Stadsdelsförvaltningen fortsätter arbetet med att identifiera otrygga platser och åtgärder för att göra dem tryggare. Vi ansöker därför om trygghetsmedel för flera platser i stadsdelen.

Vi vill även se fler poliser, ordningsvakter och/eller vakter på de mest otrygga platserna i vår stadsdel. Även genom att sätta upp trygghetskameror kan vi öka tryggheten på vissa utvalda platser. Vi uppdrar därför till förvaltningen att, genom kontakt med andra myndigheter och aktörer, agera för att öka närvaro av ordningspersonal samt fler trygghetskameror.

Allt fler barn och unga uppvisar ett antisocialt eller avvikande beteende. Ju tidigare vi från stadens håll kan gå in med stöttande insatser desto bättre. Därför vill vi att förvaltningen tar fram metoder för att så tidigt som möjligt kunna upptäcka yngre barn med antisocialt eller avvikande beteende.

Trygghet är något som ska arbetas med genomgående i alla våra verksamheter. Många av de saker som tas upp nedan ämnar även bidra till en ökad trygghet för våra medborgare.

Näringsliv

Stockholm måste vara en stad där de olika delarna håller ihop. Idag är bristen på företag och arbetstillfällen påtaglig i söderort. Ur en samhällsekonomisk och klimatmässig synpunkt är det viktigt att jobben finns där människor bor. Långa resor till och från arbetsplatsen skapar trängsel i kommunikationerna och förbrukar många timmar aktiv tid, förutom att de gör förorter till döda sovstäder och orsakar ytterligare skador på vårt klimat. Det utmanar dessutom det näringsliv som finns kvar i området. Det är viktigt för staden och de boende i söderort att det finns ett utvecklat näringsliv och därmed närhet till sysselsättning. Dessutom har Covid-19-pandemin satt stora spår i näringslivet och arbetsmarknaden. Utifrån detta är detta vill vi att stadsdelsförvaltningen bistår staden i så stor utsträckning den kan för att förmå ett förbättrat företagsklimat och därmed fler arbetsplatser i vårt område. Vi hoppas med detta få se fler företag inom olika branscher, inklusive innovativa nyetableringar.

Förskola

Den svenska förskolan är ett internationellt föregångsexempel och någonting vi kan vara stolta över. Enskede-Årsta-Vantörs förskolor är goda exempel på detta. Forskning påvisar vissa faktorer som avgörande för kvaliteten på det pedagogiska innehållet. En god lärandemiljö, barngrupper som inte är för stora och inte för många barn per pedagog är exempel på sådana. Det är viktigt att vi inte bara fokuserar på ett av dessa mått utan arbetar med alla dessa bitar för att fortsätta utveckla och förbättra förskolan.

Förskolan i stadsdelen står de närmaste åren inför en stor utmaning med att renovera och bygga ut förskolor. Det är i den processen viktigt att detta görs med fokus på en trygg miljö för barn och pedagoger samt att lokalerna inbjuder till en pedagogisk lärandemiljö, såväl inne som ute.

Vi ser mycket positivt på det nära samarbetet mellan våra verksamheter och högre utbildning. Majoriteten uppdrar därför till förvaltningen att undersöka möjligheterna att intensifiera samarbete mellan våra förskolor och högre utbildningar. Det kan gälla såväl pedagogiken som utformning av utemiljö på förskolor.

Äldreomsorg

I stadsdelen har vi en fin äldreomsorg som vi erbjuder våra äldre. Den ska vi värna och fortsätta utveckla. Stadsdelen står inför stora utmaningar inom äldreomsorgen de kommande åren. Två stora vård- och omsorgsboenden ska byggas nya. Vi måste även framöver se över beläggning så vi inte i onödan betalar tomhyror för ej använda lokaler.

Samarbetet med andra aktörer och högre utbildning, inte minst vid Stureby Vård- och Omsorgsboende, är något vi är lite extra stolta över. Vi vill att förvaltningen ser över

möjligheten att utöka detta arbete, tex genom samarbete med andra förvaltningar, för att ge det goda arbetet större spridning och komma fler till gagn.

Strategiskt upphandlingsarbete för ökad effektivitet och större miljöfokus

Majoriteten är övertygade om att en ökad konkurrensutsättning av verksamheter långsiktigt ger högre effektivitet och bättre service till våra medborgare. Det är ett exempel på att vi tar ekonomiskt ansvar och hushållar med medborgarnas pengar. Majoriteten vill därför att stadsdelsförvaltningen fortsätter arbetet med att genomlysade verksamheter som inte utgör den direkta myndighetsutövningen inom stadsdelen. Verksamheter som bedöms kunna handlas upp ska planläggas och handlas upp inom de närmaste åren.

Genom att upphandla verksamheter ska förvaltningen sträva efter en ökad medborgarnytta, exempelvis genom att öka tillgänglighet, upplevd trygghet och liknande. Samtliga upphandlingar som läggs in i planeringen ska ställa höga krav på ökat inslag av miljöparametrar som direkt eller indirekt minskar vårt samhälles miljöpåverkan. Varje enskild upphandling ska också medföra sänkta kostnader eller ökad flexibilitet jämfört med att driva verksamheten i egen regi.

Fritid

Ett viktigt bidrag till trygghet och miljö görs av föreningar och individer som odlar, på kolonilotter och i pallkragar. Om vi dessutom kan bidra till ökad biologisk mångfald och självförsörjning vore det mycket bra. Under 2020 bad majoriteten om en inventering av möjlig utvidgning av koloniområden och stadsodlingar. Vi uppdrar nu förvaltningen att gå vidare med utvidgning på de platser som identifierades som lämpliga.

Fysisk aktivitet är en viktig nyckel för barn i riskzon. Det bidrar till förbättrad hälsa och självkänsla, ökar möjligheten till integration, ger en bättre förankring av verksamheter i samhället samt kan motverka social oro. Vi vill därför fortsätta, och gärna utveckla, samarbetet med idrottsföreningar och andra organisationer som erbjuder barn en meningsfull fritidsaktivitet.

Ärendet

Verksamhetsplanen för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anger inriktningen för förvaltningens verksamhet under 2021. Verksamhetsplanen knyter an till kommunfullmäktiges tre inriktningsmål:

- En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.
- En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.

Inom varje inriktningsmål har fullmäktige formulerat mål för verksamhetsområden. Stadsdelsnämnden har i sin planering konkretiserat kommunfullmäktiges mål genom att formulera nämndmål, indikatorer och aktiviteter som väntas bidra till att målen uppnås.

Verksamhetsplanen har utformats i enlighet med stadens integrerade system för ledning och styrning av verksamhet och ekonomi (ILS).

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 4 januari 2021.

Dnr EÅV 2020/596.

Yrkande

Gustav Johansson m.fl. (M), Urban Rybrink (L), Ola Gabrielson (MP) och Christina Peterson (C) yrkade

1. att i huvudsak godkänna förvaltningens förslag till beslut, samt
2. att därutöver anföra

(Se anförandet under nämndens beslut)

Yrkande

Veronica Palm m.fl. (S) yrkade

1. att förvaltningen återkommer med förslag till verksamhetsplan 2021 utifrån det socialdemokratiska budgetförslaget i kommunfullmäktige som innebär en budget på ytterligare 30,4 miljoner kronor för Enskede-Årsta-Vantör, samt
2. att därutöver anföra

Pandemin och den ekonomiska krisen påverkar oss alla. Personalen i hela vår verksamhet har dragit ett extremt tungt lass. För många stockholmare har det under året som gått blivit ännu tydligare hur viktigt det är att satsa på välfärden. En stark välfärd är grunden för ett Stockholm som orkar stå emot kriser och där invånarna känner sig trygga. Budgeten som antogs av fullmäktige i december återspeglar de borgerliga partiernas låga ambitioner för framförallt förskola, skola och bostadsbyggandet. Vi vet att Stockholm kan bättre.

Med stöd av de extra 30,4 miljoner kronor vår stadsdelsnämnd skulle haft till förfogande om den socialdemokratiska budget i kommunfullmäktige hade vunnit gehör så vill vi utveckla, möta behoven och öka jämlikheten i vår stadsdel. Därför föreslår vi följande förändringar i verksamhetsplan 2021.

Personal

Året vi lägger bakom oss saknar motstycke i arbetsbelastning för vår personal. All verksamhet har drabbats av pandemin. Både de anställda som står i den främsta linjen och möter brukare och medborgare, och de som finns på andra håll i organisationen har tvingats ställa om sitt arbete för att klara av uppdraget och samtidigt hindra smittspridning. Oavsett vilken yrkeskategori man tillhört så har det varit ett tufft år som krävt nya arbetssätt och hög arbetsbelastning. Vi socialdemokrater vill börja med att framföra vårt varmaste tack till er alla, men också betona att vi inte vill tillbaka till det som var innan. Personalens förutsättningar att vara hjältar i vår verksamhet måste förbättras kraftigt. Pandemin har blixtbelyst vikten av en bättre personalpolitik, sjystare villkor och högre löner för de som får vår stadsdels verksamhet att fungera.

Vi socialdemokrater vill förstärka verksamhetsplan 2021 i Enskede-Årsta-Vantör med:

- *Skärpta krav för trygga jobb, så att fler ska kunna få en tillsvidareanställning*
- *Rätten till heltid ska garanteras alla personal. Deltid ska vara en möjlighet.*
- *Utveckla kompetensutbildning och handledning för personalen. Efter pandemin krävs extra satsningar för stärka personalen och där med kvalitén i verksamheten.*
- *Begränsa användningen av konsulter.*
- *Bemanningsenheter och förstärkningsteam med fast anställd heltidspersonal i äldreomsorgen och barnomsorgen.*
- *Ett förstärkt arbetsmiljöarbete. Vi ser med oro på hur personalen drabbas av den hårt pressade situationen i våra välfärdsverksamheter och den tillgänglighet på mail och telefon som upplevs förväntas av anställda vid förvaltningen.*
- *Stärka och utveckla det systematiska jämställdhetsarbete som initierades under förra mandatperioden.*
- *Krav på god arbetsmiljö, rätt till heltid och fasta anställningar vid upphandling. Den enskilde anställde ska inte drabbas av att utföraren skiftar.*

Förskola

Alla barn i Enskede-Årsta-Vantör har rätt till en trygg och bra förskola. Förskolan ska vara en rolig plats för lärande och språkutveckling, där leken är en stor del. Förskolans pedagogiska arbete är helt centralt för att lägga en god grund för framtidens lärande. Kunskap och varje barns individuella behov måste vara i fokus. För tredje året i rad sparar den borgerliga majoriteten på förskolan. Socialdemokraterna i kommunfullmäktige föreslår istället en extra satsning på 175 miljoner kronor till förskolan.

Vi socialdemokrater vill förstärka verksamhetsplan 2021 i Enskede-Årsta-Vantör med:

- *Att personaltätheten ökar och barngruppernas storlek minskas.*
- *Alla barn ska ha rätt att gå på förskola i den omfattning föräldrarna anser att de behöver.*
- *Alla förskolor ska ha tillgång till specialpedagoger som arbetar integrerat i verksamheten.*
- *Både föräldrar och förskolepersonal ska, var och en, kunna begära resurser för särskilt stöd kring enskilda barn.*
- *Samarbetet med barn-och ungdomspsykiatri behöver öka och anti-våldsarbetet i Snösättra spridas för att tidigt fånga upp barn och familjer som är i behov av stöd.*
- *Alla barn i förskolan ska garanteras minst en kulturupplevelse per termin.*
- *I delar av vår stadsdel ser vi behov av ökad satsning både på det svenska språket och på barnets modersmål för att ge varje barn den bästa chansen inför framtiden.*
- *Vi vill ha fler inte färre Öppna Förskolor i vår stadsdel.*
- *Förskolan behöver inte bara ökade resurser, utan också en bättre fördelningspolitisk profil på dessa. Alla barn, även i våra mest utsatta områden, har rätt till en trygg, utvecklande och rolig barndom. Förskolans kompensatoriska uppdrag måste prioriteras.*

Äldre

Äldre har rätt till ett gott liv och det är en gemensam uppgift att ge det stöd som kan krävas, oavsett om du klarar din vardag helt själv, har hemtjänst eller bor på ett särskilt boende. Vi socialdemokrater vill ha en äldreomsorg att lita på, där äldre och personal har inflytande, trivs och mår bra. I pandemins spår har vi sett brister som gör tydligt att vi inte ska tillbaka till det som var innan, utan utveckla och stärka omsorgen om våra äldre. Äldre personer måste ses som kompetenta med möjligheter att bidra till sin egen och samhällets utveckling. Äldres erfarenheter, kompetens och självbestämmande är en självklar utgångspunkt. Då äldre lever längre och får fler friska år ska alla äldre ha rätt till ett tryggt boende och en vardag med hög livskvalitet och självständighet. I det socialdemokratiska budgetalternativet i kommunfullmäktige anslogs ytterligare 85 miljoner kronor till äldreomsorgen.

Vi socialdemokrater vill förstärka verksamhetsplan 2021 i Enskede-Årsta-Vantör med:

- *Hemtjänstgruppen ”trygg hemgång” borde stärkas upp och är än viktigare detta år. Alla äldre behöver rätt stöd i hemmet efter sjukhusvistelse.*

- *Äldre som har hemtjänst ska få större inflytande över sin vardag och vilka insatser den får.*
- *Kontinuiteten inom hemtjänsten ger trygghet och måste stärkas, likväl som säkerhet nattetid.*
- *På varje vård- och omsorgsboende måste det säkerställas att fjärrkylan fungerar så att varma sommar dagar inte utgör en fara för våra äldre. Vi vill också att äldre i eget boende ska få tillgång till svala rum på sommaren.*
- *Vår äldreomsorg ska stimulera äldre och möjliggöra till träning, fungerande fysioterapi och bra kostvanor, både på våra särskilda boenden och för att underlätta för fler äldre att bo kvar hemma så länge de kan och vill.*
- *De träffpunkter, äldrecaféer och andra mötesplatser som finns för äldre måste vara tillgängliga för alla, oavsett vilken boendeform eller offentligt stöd de har. Utevistelse för våra äldre, kulturaktiviteter och samhällsmöten måste prioriteras.*
- *Att utse ett måltidsombud på varje enhet inom hemtjänsten och på särskilda boenden, för att ge mer långsiktighet i frågan om bättre måltidsupplevelse. Alla äldre ska ha rätt att välja mat.*

Individ- och familjeomsorg

I skuggan av pandemin har 2020 också varit det år då det slagits rekord i antal skjutningar i Stockholm, även vår del av staden har drabbats. Vi vet att det är de förebyggande insatserna som gör mest skillnad i kampen mot kriminalitet. Vi ser med oro på hur narkotika och narkotikarelaterad får starkare fäste i vår stadsdel. Också våld i nära relationer har ökat under isoleringen. Fler kvinnor och barn behöver vårt stöd för att gå vidare till ett liv fritt från våld. Samtidigt sker det som alltid sker vid en ekonomisk nedgång: Fler förlorar jobbet, skuldsättningen ökar och behovet av ekonomiskt och socialt stöd för att klara sin vardag blir större. De som har den svagaste förankringen på arbetsmarknaden drabbas hårdast och är i störst behov av vårt gemensamma stöd.

Vi socialdemokrater vill förstärka verksamhetsplan 2021 i Enskede-Årsta-Vantör med:

- *Ingen under 15 år under ska lockas in i brottslighet eller begå kriminella handlingar. Genom förstärkningsteam och insatsteam måste socialtjänsten förstärkas för att fånga upp fler unga tidigt.*
- *Att arbetet med så kallade SIP-samordnare permanentas och utvecklas.*
- *Ett utvecklingsarbete för att hitta de som utsätts för våld i nära relationer samt säkerställa att dessa personer får det stöd som de har behov av. Extra fokus krävs för att nå särskilt sårbara personer såsom äldre, personer med funktionsnedsättning och/eller beroendeproblem.*

- *Ökat stöd till RVC och RVT för att ge möjlighet att utföra uppdraget.*
- *Förstärkt budget- och skuldrådgivning.*
- *Det krävs ett mer aktivt arbete mot vräkningar och en nolltolerans mot vräkningar som drabbar barn.*
- *Nattvandrare, fältare och väktare är viktiga, men vi behöver också fler synliga poliser i vissa av våra områden, inte bara vid utryckningar. Kriminalitet ska störas och kriminella lagföras.*
- *Vi vill också peka på vikten av ökat bostadsbyggande och stopp för ombildningar. För att bygga bort trångboddhet, motverka hemlöshet och underlätta för den som vill lämna en destruktiv relation behövs fler, inte färre, hyresrätter.*

Funktionsvariation

I ett Stockholm för alla främjas jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. Än är tillgängligheten allt för dålig i många delar av samhället. Stadsdelen måste gå före och visa vägen för privata aktörer. Med oro kan vi också se på den hälsoskuld som tonar upp sig i spåren av pandemin. I den socialdemokratiska budgeten i kommunfullmäktige avsätts 4 miljoner kronor extra till hälsofrämjande insatser till medborgare med LSS-insats.

Vi socialdemokrater vill förstärka verksamhetsplan 2021 i Enskede-Årsta-Vantör med:

- *Riktade utbildningsinsatser för personal inom verksamheten främst med fokus på bemötande och mångfald.*
- *Förbättrad tillgänglighet i naturområden och till utegym.*
- *Ökat samarbete med och stöd till föreningslivet som kan bidra till hälsofrämjande insatser.*
- *Erbjuda friskvårdskort på stadens simhallar till alla med LLS-insatsen gruppbostad.*
- *Ökad variation med olika boendeformer och valmöjlighet för den som har rätt till boende.*

Socialpsykiatri

Under senaste året har vi sett ett större behov av stöd till personer som finns inom socialpsykiatrins olika verksamheter. Bland annat för att det rör sig om människor vars kontaktnät har blivit starkt begränsat på grund av pandemin, och som inte alla gånger har förmåga/funktionen att förstå pandemins innebörd, vikten av att skydda sig, hålla avstånd och hålla bra handhygien. Under 2021 har vi en skuld till

verksamheten och människorna som finns i den. Därför krävs ökat fokus för att ge de som ingår i personkretsen rätt till ett gott liv.

Vi socialdemokrater vill förstärka verksamhetsplan 2021 i Enskede-Årsta-Vantör med:

- *Ge verksamheten vid Flotten resurser att möta de ökade behoven hos sina besökare.*
- *Underlätta för vaccination och information om vaccin även för de som inte bor i gruppboende.*
- *Ett ökat fokus på fysisk rörlighet, utevistelse och friskvård för brukare oavsett boendeform.*

Arbetsmarknad och egen försörjning

Arbetslösheten i Stockholm har legat på låga nivåer under många år men trenden bröts år 2019 då arbetslösheten började stiga. Den historiska trenden med minskat antal hushåll som erhåller ekonomiskt bistånd har också brutits. Samtidigt valde den styrande majoriteten att halvera feriejobben i Enskede-Årsta-Vantör. För oss socialdemokrater är rätten till arbete och egen försörjning helt central, och en förutsättning för både individens och det gemensammas välfärd.

Vi socialdemokrater vill förstärka verksamhetsplan 2021 i Enskede-Årsta-Vantör med:

- *Ett extra tillskott för satsningar på vägar till arbete och egen försörjning.*
- *Justera upp stadsdelens feriearbeten för unga så att alla som söker garanteras rätt till ett sommarjobb. I samverkan med civilsamhället kan vi erbjuda meningsfulla arbeten runt om i stadsdelen.*
- *Ge fler möjlighet att få Stockholmsjobb genom kraftigt ökade resurser.*

Kultur, demokrati och fritid

Människors verktyg för samhällsdeltagande är ojämnt fördelade och det är en offentlig kärnuppgift att utjämna ojämlikhet i makt och inflytande. Därför anser vi socialdemokrater att det är viktigt att hålla samman demokratistödande verksamheter, även om de till delar också är förebyggande socialt arbete. Efter ett år av pandemi där mötesplatser och ideell verksamhet drabbats hård och där stadsdelen för att minska smittspridning har tvingats hålla viktiga verksamheter stängda är det nu dags att inte bara återgå, utan också förstärka stadsdelens åtagande vad gäller kultur, demokrati och fritid.

Vi socialdemokrater vill förstärka verksamhetsplan 2021 i Enskede-Årsta-Vantör med:

- *En ökad satsning på våra fritidsgårdar både i öppettid, bemanning och resurser att nå fler och nya ungdomar. Inte minst i Rågsved efter ett turbulent år krävs extra resurser.*
- *Vi behöver fler fältassistenter för att möta och ge stöd till fler unga i alla delar av vårt område.*
- *Ökat stöd till föreningslivet, både i form av ökat föreningsstöd och att integrera och informera i verksamhet som direkt berör större grupper av medborgare.*
- *Rusta upp och bemanna fler parklekar.*
- *Idrottshallar vid skolor ska tillsammans med förenings- och idrottslivet alltid fyllas med öppen verksamhet på eftermiddagar.*
- *En översyn av medborgarkontoren i syfte att öka tillgängligheten. Kanske vore samlokalisering med vår stadsdels bibliotek det bästa för öppenhet och närvaro.*
- *Snösätra Natur- och Kulturpark prioriteras samt att arbetet sker i dialog med aktiva i området.*
- *Äldre- och funktionshinderråden måste få verktyg att återuppta sitt arbete som stöd till nämndens beslutsfattande.*
- *För att få styrning på jämlikhetsarbetet behövs arbetet med så kallade lokala utvecklingsprogram (LUP) i Dalen, Östberga, Hagsätra, Rågsved och Högdalen återupptas och prioriteras.*

Stadsplanering

Enskede-Årsta-Vantör är en stadsdel rik på mångfald. Vi har både naturreservat och Stockholms största arena. Vi har legendariska Folkets Hus och unik gatukonst. Vi bor i lägenheter, radhus och villor. Några av oss är födda här, men de allra flesta är inflyttade från Tranås, Teheran eller någon annanstans. Det som binder oss samman är vår del av staden. Med aktiv stadsplanering kan vi göra Enskede-Årsta-Vantör till en roligare, vackrare och tryggare plats för oss som bor här och för de som flyttar hit när staden växer.

- *Det måste vara snyggt och tryggt i alla våra stadsdelar. Det krävs en nolltolerans mot överfulla papperskorgar, trasiga parkbänkar, skräp och vrak på allmän plats, misskötta återvinningsstationer, trasiga gatlampor osv.*
- *Både vid förtätning och i våra stora nya stadsdelar, Årstafältet och Slakthusområdet, måste det planeras för liv och rörelse, gröna ytor, bilfri miljö och pulkabackar. Höga hus och kollektivtrafiknära byggande är därför att föredra.*
- *Förutom skolor, förskolor, dagligvaruhandel och möjlighet till föreningsliv och odling måste LSS-boenden, äldreboenden och träningslägenheter planeras in vid all nyproduktion.*

- *Vi vill åter betona vikten av blandade bostadsområden med olika storlekar och typer av bostäder i olika upplåtelseformer. Minst hälften av all nyproduktion ska vara hyresrätt och de kommunala fastighetsbolagen måste få ett större ansvar för att driva utvecklingen och pressa priserna.*
- *Enskede-Årsta-Vantör ska fortsätta uppvakta SL för att inte Östberga åter igen ska lämnas utan spårbunden kollektivtrafik.*

Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Miljöpartiet och Kristdemokraterna har i kommunfullmäktige drivit igenom en budget med allt för låga ambitioner. Det återspeglas nu i förslaget till verksamhetsplan för Enskede-Årsta-Vantör. På punkt efter punkt står det tydligt att Socialdemokraterna har högre ambitioner. Vi vill bygga ett Stockholm för alla, en stad som håller samman och utvecklas. Om Socialdemokraternas budgetförslag hade vunnit kommunfullmäktiges gehör skulle Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd haft 30,4 miljoner kronor ytterligare för att stärka verksamheten för oss som bor och/eller arbetar i vår del av staden.

Avslutningsvis vill vi peka på de ekonomiska tillskott vår stadsdel fått av regeringen för att klara effekterna av pandemin. Vi vill betona vikten av att dessa resurser går tillbaka till verksamheten och kommer medarbetare och medborgare till del.

Yrkande

Hassan Jama m.fl. (V) yrkade

1. att avslå förslaget och återkomma med ett förslag till verksamhetsplan och budget utifrån Vänsterpartiets reservation i kommunfullmäktige,
2. att återuppta stadsdelens strukturerade jämställdhetsarbete,
3. att lägga till indikator för arbetet med heltid som norm, samt.
4. att därutöver anföra

Ett Enskede-Årsta-Vantör för alla

Året 2020 kommer för de allra flesta att förknippas med Corona pandemin och dess allvarliga konsekvenser. Många stockholmare har mist livet i covid-19 och en stor del av dödsfallen i Stockholm har skett inom äldreomsorgen. Det är tydligt att de nedskärningar som gjorts de senaste åren skadar äldreomsorgen och måste upphöra. Valfärden, och särskilt äldreomsorgen, måste istället få stora resurser för att förbättra arbetsvillkoren och arbetsmiljön och därmed omsorgen om de äldre. En bra äldreomsorg är också en viktig jämställdhetsfråga. De som jobbar i äldreomsorgen är till väldigt stor del kvinnor, och deras arbete måste uppvärderas.

Att stärka valfärden är en central del av Vänsterpartiets budgetförslag för Stockholm. De som arbetar i valfärden ska inte behöva oroa sig för nedskärningar, för få kollegor och

orimliga effektiviseringskrav. De ska känna att de har förutsättningar för att göra sitt jobb på bästa sätt. För oss går vår gemensamma välfärd före skattesänkningar och företagens intresse av att göra vinst på våra skattepengar.

Enskede-Årsta-Vantör stadsdel ska också sig trygga i sina bostadsområden. Därför måste vi fortsätta bekämpa det gängvåld som ökat kraftigt i Stockholm i år. Det behövs fler poliser som är lokalt förankrade ute i vår stadsdel, men även här spelar välfärden en avgörande roll. På lång sikt, eftersom en bra skola, möjligheten till ett jobb och att kunna få en bostad är avgörande för att bekämpa framväxten av kriminalitet. Men även i det akuta läge vi befinner oss i, där socialtjänsten måste få de resurser som krävs för att hålla unga borta från gängen.

Social utsatthet minskar i jämlika samhällen därför är det prioriterat att stadsdelen arbetar gemensamt för att nå målet om en jämlik stad. Det förebyggande sociala arbetet ska stärkas som ett led i att skapa ett rättvist och tryggt samhälle.

Vänsterpartiets budgetförslag syftar till att visa att staden skulle kunna styras på ett annat sätt.

Vi har en budget som sätter fokus på jämlikhet, jämställdhet och klimatomställning och som syftar till att motverka diskriminering och rasism. Alla barn i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdel ska ha goda och jämlika levnadsvillkor. Ojämligheten i barns uppväxtvillkor måste brytas och barns rättigheter ska stärkas. Alla barn ska ha tillgång till en kvalitativ pedagogisk verksamhet i såväl förskola som skola. Socialtjänsten ska ha tillräckliga resurser att stödja de barn som har behov av det. Och alla barn har rätt till en trygg bostadssituation och god hälsa oavsett bakgrund.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdel insatser inom socialtjänsten ska präglas av ett brukarperspektiv och utgå från en tillit till medarbetarna. Det finns inget utrymme för vinstjakt inom socialtjänsten, alla resurser ska gå till att utveckla och stärka insatserna för de som har behov av dem.

Satsningar inom trygghetsarbetet ska vara långsiktiga och i första hand vara inriktade på det förebyggande arbetet. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdel ska arbeta långsiktigt tillsammans med organisationer som har speciell kompetens, så som tjej- och kvinnojourer, i arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Stadsdelen ska starta ett skyddat boende för kvinnor med beroende och eller de som lever nära gängkriminalitet i samarbete med socialnämnden att uppdras att inrätta ett stödcentrum för personer som blivit utsatta för sexuella övergrepp där det ska erbjudas ett sammanhållet stöd och behandling. Resurser ska även finnas för uppsökande arbete och utbildningsinsatser.

Förskola

Alla barn har rätt till en trygg och lugn förskolemiljö där de kan utvecklas efter sina förutsättningar. Barngruppernas storlek behöver minska och det behövs fler utbildade pedagoger och god personalkontinuitet i förskolan. För att säkerställa verksamheternas kvalitet och en god arbetsmiljö för barn och personal behövs därför mer ekonomiska resurser. Ingen generell effektivisering utan all utveckling skall vara väl underbyggd för sina specifika syften.

- *att driva och utveckla kommunala förskolor, pedagogisk omsorg och erbjuda en allmän förskola*
- *att alla barn som bor i stadsdelen har tillgång till kommunal förskoleverksamhet i närområdet*
- *att driva och utveckla integrationsförskolor*
- *att tillhandahålla omsorg på kvällar, nätter och helger för barn från ett till fem års ålder till familjer med sådant omsorgsbehov.*
- *öka antalet kommunala förskolor för en likvärdig och hållbar utveckling*
- *pris- och lönekompensera med 3 procent*
- *minska barngruppernas storlek i förskolan, med riktmärke om max 12 barn i grupper 1–3 år och max 16 barn i grupper 4–5 år samt höja personaltätheten i förskolan för att garantera verksamhetskvaliteten*
- *säkerställa förskollärlärd undervisning på samtliga avdelningar*
- *säkerställa att barn med särskilda behov får det stöd de behöver*
- *säkerställa att alla förskolor har väl fungerande rutiner kring orosanmälan.*
- *fortsätta arbetet med att sortera ut matavfall*
- *öka andelen ekologisk och vegetabilisk mat i stadsdelens förskolor*
- *förebygga att miljöfarligt avfall uppstår*
- *fasa ut AVA.*

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Med tanke på att vi går en oroväckande framtid tillmötes och att vi inte ser något som talar för att behoven inom individ- och familjeomsorgen kommer att minska. Samtidigt nås vi av rapporter om att barnfattigdomen ökar och att andelen orosanmälningar gällande barn ökar.

Vi vet redan nu att pandemin drabbat särskilt socioekonomiskt svaga familjer miljöer hårt. I detta läge krävs det en mer offensiv budget för ekonomiskt bistånd och handläggning. För att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och

biståndshandläggare behöver arbetet med handlingsplanen fortsättas och fördjupas, därför satsar vi i Vänsterpartiet på en förstärkning av det arbetet. Det förebyggande arbetet gentemot unga lagöverträdare behöver utökas och de sociala insatsgrupperna förstärkas.

Vänsterpartiet anser att det är av yttersta vikt att det inte avvaktas med att göra placeringar av barn och ungdomar när behov finns eller att göra för tidiga hemtagningar för att spara pengar. Vi vet att flera olika placeringar är av ondo för de omhändertagna barnen och ungdomarna medan en långsiktig placering oftast gynnar denne.

Därför gör vi en satsning en satsning för att säkerställa placeringar. Ett liv fritt från våld är en grundläggande mänsklig rättighet. Programmet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska tillämpas och vi anser att stadsdelen ska stärka insatserna mot våld i nära relationer.

- Anställa fler fältassistenter istället för att skära ned på dessa.*
- Utökat förebyggande arbete gentemot unga lagöverträdare*
- Stärka arbetet med sociala insatsgrupper, anhörigstöd och frivilliga samarbetsamtal.*
- Stärka invånarnas tillgång till ungdomsmottagning. Utreda var behovet av en till ungdomsmottagning i stadsdelen är störst. Den befintliga ungdomsmottagningen ska fortsatt vara i egen regi. Utöver satsning på att öka antalet pojkar som besöker mottagningen ska mer insatser erbjudas med anledning av unga tjejers psykiska ohälsa.*
- Satsning på långsiktiga placeringar av barn och ungdomar.*
- Förstärka arbetet mot vräkningar och hemlöshet.*
- Säkerställa kompetens och resurser på Relationsvårdscentrum.*
- Tillgodose behoven av träfflokaler i stadsdelsområdet där brukaren bor.*
- Utveckla budget- och skuldrådgivning med fokus på ökad tillgänglighet.*

Barn, kultur och fritid

Fritidsverksamheter och parklekar är viktiga kompensatoriska verksamheter som erbjuder alla barn och unga en meningsfull fritid och stärker viktiga skyddsfaktorer och de ska arbeta nära andra förebyggande verksamheter så som fältassistenter. Verksamheterna ska ha generösa öppettider och förutsättningar till ett gott samarbete med närliggande verksamheter i staden så som förskolor, skolor, socialtjänsten, ideella verksamheter och kulturinstitutioner.

Parklekar och fritidsgårdar är mötesplatser med närvarande och trygga vuxna förebilder som spelar en viktig roll i det trygghetsskapande arbetet som kan utvecklas ytterligare

med rätt resurser. Särskilt prioriterade grupper i det uppsökande arbetet på fritidsgårdar och parklekar är därför flickor, nyanlända, hbtq-personer och personer med normbrytande funktionalitet eller funktionsnedsättning.

Delaktighet och brukarperspektiv ska genomsyra verksamheterna. Stadens kultursekreterare är en viktig del i det förebyggande arbetet och har fortsatt uppdrag att vara stadsdelsnämndens samordningsfunktion avseende kultur i nära samverkan med civilsamhällets organisationer. Det är prioriterat att erbjuda meningsfull fritid till stadsdelens alla barn och unga, för detta krävs bland annat kontinuerlig och planerad verksamhet, dialog och samverkan med lokala ungdomsorganisationer, till exempel ungdomsråd, samt ett utvecklat jämställdhetsarbete. Stadsdelsnämnden ska bidra till förutsättningarna för att ett levande kultur- och föreningsliv bland stockholmarna har en lokal förankring.

- utveckla samverkan mellan verksamhetsområdet och socialtjänsten med fokus på det förebyggande arbetet.*
- stödja nattvandrande föräldrar och andra liknande trygghetsskapande ideella krafter.*
- arbeta med lokalt demokrati- och utvecklingsarbete med utgångspunkt i de framtagna lägesbeskrivningarna.*
- anpassa stadelens öppna mötesplatser och fritidsverksamheter till dagens ungas behov och levnadsmönster, med särskilt fokus på unga flickor.*
- genom fritidsverksamheterna erbjuda avgiftsfria lovaktiviteter i nära samarbete mellan stadsdelsnämnden, utbildningsnämnden, kulturnämnden samt stadens fria kulturaktörer.*

Arbetsmarknadsåtgärder

Alla stockholmare i arbetsför ålder som idag hindras från att komma in på arbetsmarknaden ska få goda möjligheter att hitta en väg in till meningsfull sysselsättning och egen försörjning. Feriejoppen är en viktig förutsättning för många unga att få sina första arbetslivserfarenheter och ska därför öka. Uppsökande arbete och tillgänglighet ska känneteckna Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd-arbetsmarknadsåtgärder. Särskilt prioriterade grupper är sysslösa ungdomar, personer med funktionsnedsättning och nyanlända, då vi vet att de är grupper som har det svårast att komma in på arbetsmarknaden. Insatserna ska vara individuellt anpassade.

- erbjuda ungdomar feriejopp under sommar-, höst- och vinterlov.*
- i samverkan med arbetsmarknadsnämnden arbeta för att ungdomar ges möjlighet att feriearbeta i ett annat stadsdelsområde än där de bor.*
- särskilt beakta behovet av feriejopp för unga med funktionsnedsättning och unga utrikesfödda.*

- *i samarbete med arbetsmarknadsnämnden vidareutveckla arbetet med Stockholmsjobb.*
- *tillvarata kunskaper och metoder från påbörjat arbete med insatser för personer långt ifrån arbetslivet*
- *fortsätta utvecklingen av insatser för kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden, särskilt utrikes födda kvinnor, genom exempelvis uppsökande arbete.*
- *förbjuda personer med social problematik fysisk och/eller psykisk ohälsa individuellt utformat stöd för att närma sig arbetsmarknaden.*
- *Öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättningar att komma i arbete.*
- *fortsätta utvecklingen av insatser för unga vuxna som står långt från arbetsmarknaden, med fokus på uppsökande arbete.*

Äldreomsorg

Enskede-Årsta-Vantör ska vara en äldrevänlig stadsdel där satsningar inom äldreomsorgen syftar till att stärka den äldres position i samhället. Stadsdelsnämnden ska möjliggöra för äldre att ha en vardag med hög livskvalitet genom att exempelvis erbjuda utevistelse, sociala aktiviteter, mötesplatser och kulturupplevelser samt fortsätta att utveckla aktivitetscentrum och etablera nya i de stadsdelar där det saknas. Ramtiden i hemtjänsten och Tryggt mottagande ska fortsätta att utvecklas i samverkan med äldrenämnden. Centralt för en välfungerande äldreomsorg är bra arbetsvillkor för personalen där ramtid, reflexionstid och förkortad arbetstid är några viktiga redskap. Äldreomsorgen måste rustas för att kunna möta framtida kriser och pandemier genom högre bemanning, trygga anställningar, ökad tillgång till medicinsk kompetens samt möjlighet till kompetensutveckling och närvarande ledarskap.

- *öppna mötesplatser och aktivitetscenter vid seniorboenden.*
- *förbättra biståndshandläggarnas arbetssituation*
- *säkerställa en rättssäker, likställig och jämställd biståndsbedömning inom äldreomsorgen – som ska ha ett folkhälsoperspektiv där hög ålder, ensamhet och isolering särskilt ska beaktas*
- *i samarbete med äldrenämnden fortsätta att utveckla ramtid inom hemtjänsten*
- *bättre arbetsmiljö för sjuksköterskor, fysio- och arbetsterapeuter, dvs fler arbetskolligor till en kostnad av 50 mnkr*
- *kollektivavtal för att minska AVA och timanställning*
- *bidra till utvecklingen av såväl biståndsbedömda som icke biståndsbedömda boendeformer för äldre*
- *fortsätta att utveckla aktivitetscenter vid seniorboenden med särskilt fokus på att bryta ofrivillig ensamhet och social isolering*

- *tillhandahålla arbetsskor till hel- och deltidsanställd personal inom kommunens äldreomsorg genom medel reserverade i CM 2*

Ekonomiskt bistånd

Enskede-Årsta-Vantör ska vara en stadsdel där rätten till bistånd värnas och fokus ska ligga på att utveckla och stärka det sociala förändringsarbetet. Alla barn i stadsdelen har rätt till goda uppväxtvillkor och därför ska det kompensatoriska arbetet för barn vars föräldrar är aktuella för försörjningsstöd utvecklas.

- *ge biståndstagare stöd och individuellt utformade insatser för att nå självförsörjande*
- *öka samverkan mellan stadsdelsnämnden och arbetsmarknadsnämnden för att förbättra möjligheterna för personer utanför arbetsmarknaden att nå egen försörjning*
- *särskilt prioritera utvecklingen av arbetssätt för sjukskrivna och personer med sociala/medicinska skäl*

stärka intern och extern samverkan för att förbättra förutsättningarna för personer med osäkra boendeförhållanden att hitta en varaktig bostad

skyndsamt arbeta för att digitalisera behandlingen av ekonomiskt bistånd för att personalresurserna i större utsträckning ska läggas på socialt förändringsarbete

- *utvidga det kompensatoriska arbetet för barn till föräldrar som är aktuella för socialtjänstens ekonomiska bistånd*
- *säkerställa att utbetalningar av ekonomiskt bistånd sker rättssäkert*

säkerställa att bidragsbrott anmäls till polis för vidare utredning.

Stadsmiljö

Stadsdelens närmiljö är central för att erbjuda ett tryggt, stimulerande och välgörande vardags- och fritidsliv. En jämlik tillgång till våra offentliga rum är en förutsättning för ett demokratiskt samhälle med en bred tillit till våra medmänniskor. Enskede-Årsta-Vantör är en växande stadsdel och stadsmiljöarbetet är en viktig aspekt för att utvecklingen skall bli så lyckad som möjligt. Vi är många som skall samsas om våra gemensamma ytor och ett högkvalitativt och ambitiöst arbete kring drift och investeringar är därför väsentligt.

- *utveckla stadens parker med nya metoder för planering av grönområden och anlägga parker som en naturlig del av stadsutvecklingsområden.*
- *fortsätta att utveckla en trygg närmiljö i nära samverkan med trafiknämnden och andra berörda aktörer utifrån dialog med invånarna och en lokal analys. I dialogarbetet är det viktigt att särskilt rikta sig till flickor och kvinnor, samt att i arbetet utgå från en jämställdhetsanalys.*
- *ta hänsyn till förskolebarns och skolelevers behov av att vistas i parker och grönområden i arbetet med att planera och utveckla stadsmiljön.*

- *upprätthålla och tydliggöra information om stadens städgaranti, vilket innebär att städning och tömning av offentliga papperskorgar skall ske inom 24 timmar efter anmälan.*
- *upprätthålla skadedjursbekämpning i samarbete med trafiknämnden för att minska nedskräpning från fåglar och skadedjur i stadens parker och vid badplatser.*
- *utveckla och stärka arbetet med att tillgängliggöra stadens naturreservat samt arbeta med rekreativa värden, i samarbete med idrottsnämnden, utbildningsnämnden och exploateringsnämnden. återta ansvaret för barmarksrenhållning och snöröjning på lokalgator och på sikt återta verksamheten i kommunal regi.*
- *utveckla och stärka ekologiska värden i stadsdelens parker.*
- *Bidra till goda möjligheter till stadsodling, i exempelvis parker, på kvartersgårdar, tak, kolonilotter och gågator i samverkan med trafiknämnden.*
- *utveckla arbetet med att tillvarata grönytors möjligheter att motverka och mildra effekterna av extrema klimatrelaterade händelser, som intensiva värmeböljor och skyfall.*
- *utveckla medborgardialog med utgångspunkt i lokala parkplaner*
- *planera den yttre miljön utifrån ett jämställdhetsperspektiv och med särskild hänsyn tillgänglig behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar.*
- *fortsätta arbetet med att eliminera hinder för tillgängligheten inom respektive ansvarsområde.*
- *undanröja fysiska hinder i inne- och utemiljöer, då den fysiska tillgängligheten är avgörande för delaktighet för många stockholmare med funktionsnedsättning.*
- *utforma lekparken så att barn med funktionsnedsättning kan använda dem och vid renovering ta hänsyn till tillgänglighetsskapande åtgärder.*
- *tillgänglighetsanpassa parkvägar och parkbänkar.*
- *rusta upp och tillgänglighetsanpassa stadsdelens badplatser.*
- *beakta vikten av reinvesteringar för att förlänga livslängden på befintliga parker.*
- *utveckla samverkan med det lokala näringslivet i frågor som rör den yttre miljön.*

Tilläggsyrkande

Veronica Palm m.fl. (S), Hassan Jama m.fl. (V) yrkade

1. att i huvudsak godkänna förvaltningens förslag till verksamhetsplan med följande tillägg.
2. att lägga till nedanstående indikator:

- a. Andel medarbetare med ofrivillig deltid som inte erbjuds heltid inom egen regi.
- b. Andel medarbetare med ofrivillig deltid som inte erbjuds heltid inom upphandlad verksamhet.
- c. Andel timanställda inom äldreomsorgen.

Ersätтарыttrande

Lisa Palm (Fi) ställde sig bakom socialdemokraternas och vänsterpartiets gemensamma tilläggsyrkande.

Beslutsgång

Ordföranden Gustav Johansson (M) ställde först de tre yrkandena Veronica Palms m.fl. (S) yrkande, Hassan Jamas m.fl. (V) yrkande och Gustav Johansson m.fl. (M), Urban Rybrink (L), Ola Gabrielson (MP) och Christina Petersons (C) yrkande och fann att nämnden beslutade i enlighet med Gustav Johanssons m.fl. förslag.

Reservation

Veronica Palm m.fl. (S) reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt eget yrkande.

Hassan Jama m.fl. (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt eget yrkande.

Fortsatt beslutsgång

Ordförande Gustav Johansson (M) ställde därefter Veronica Palms m.fl. (S) och Hassan Jamas m.fl. (V) tilläggsyrkande mot sitt eget yrkande och fann att nämnden beslutar i enlighet med hans eget förslag.

Reservation

Veronica Palm m.fl. (S) och Hassan Jama m.fl. (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för sitt gemensamma tilläggsyrkande.

Särskilt uttalande

Tobias Karlsson (SD) lämnade ett särskilt uttalande:

Inledning

Vi vill börja med att tacka förvaltningen för ett utmärkt arbete under svåra omständigheter i Covid-19 pandemin.

För oss Sverigedemokrater är trygghet, välstånd och demokrati som är baserat på en stark folklig solidaritet och sammanhållning viktigt för det svenska samhället. Att all offentlig makt i Sverige ska utgå från folket är den mest centrala av Sverigedemokraternas principer. Därför är det viktigt att besluten i kommunen ligger så nära de berörda som möjligt, att människorna verkligen känner sina förtroendevalda som sina representanter och vet vad de står för. Det är den viktigaste anledningen till att vi anser att förvaltningen och nämnden inom respektive stadsdel fyller en mycket viktig funktion för Stockholms Stad.

Stycke 1.1 – människor är självförsörjande och vägen till arbete svenskkunskaper är kort

SD ser positivt på och har förväntningar på de nya teman som förvaltningen har för avsikt att implementera, där trygghet och egen försörjning är två av totalt sex teman.

Tyvärr är det fortfarande en hög andel av de personer som är beroende av ekonomiskt bistånd i vår stadsdel som har långa bidragstider. Vår stadsdel har en historia av alltför många långtidsarbetslösa. Därför ser vi positivt på att förvaltningen remitterar alla arbetslösa invånare med arbetsförmåga till Jobbtorg för att få stöd att så snabbt som möjligt komma ut i arbete. Vi vill understryka vikten av att förvaltningen utvärderar resultaten av samarbetet med Jobbtorg. Sverigedemokraterna anser att det finns skäl att misstänka strukturella anledningar till långtidsarbetslösheten i stadsdelen.

Den naturliga och vardagliga kontakten med det svenska språket saknas i många invandrars vardag. Det är en anledning till att kunskaperna i svenska behöver förbättras för dem. Med högre krav på svenskkunskaper för befolkningen med utländsk bakgrund i stadsdelen skulle vägen till självförsörjande kunna vara betydligt kortare. Vi ser gärna att bättre åtgärder inom detta område implementeras. Det vore gynnsamt för stadsdelen med en begränsad inflyttning av ytterligare utrikesfödda människor till våra utsatta och segregerade områden. I så fall skulle det kunna bli lättare att leva upp till målet om att vägen ska vara kort till arbete och kunskaper i svenska.

Stycke 1.2 – trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Tidigt i inledningen av vår budget för Stockholms Stad slår vi fast att Stockholms ska vara tryggt, helt och rent. Med andra ord är vi överens med majoriteten om målsättningen för Stockholms Stad och dess stadsdelar.

Vi är positiva till att ökad trygghet och trivsel i stadsdelsområdet är en högt prioriterad fråga för förvaltningen. Samverkan med polis, fält, skola och andra aktörer i närområdet är bra under förutsättning att det leder till ökad effektivitet vad gäller det brottsförebyggande arbetet.

I flera avseenden är vår stadsdel tyvärr otrygg. Områdena Gullmarsplan och Rågsved är särskilt problematiska. Enligt vår mening har polisen varit alltför långsamma med att installera övervakningskameror, samtidigt som förvaltningen kunde ha varit bättre på att påskynda den processen.

Tryggheten för unga har minskat i det avseendet att antalet orosanmälningar har ökat. I den nationella trygghetsundersökningen (2017 - 2018) är det drygt 30% av invånarna i vår stadsdel som känner sig otrygga eller som avstår ifrån att gå ut sent på kvällen. I Stockholmsenkäten (2020) har andelen pojkar i årskurs 9 som använt hot eller våld har ökat från 14 procent till 16 procent mellan 2018 och 2020. Det är dock viktigt att tänka på att det rör sig om självrapporterad brottslighet. Det kan m a o vara ännu värre i verkligheten. Vidare noterar vi att anmälningarna vid allvarliga hot har ökat markant, både i årskurs 9 och i år 2 på gymnasiet. Andelen flickor som uppger att de blivit utsatta för sexualbrott har ökat. Det har även skett en ökad rapportering av våldtäkter. Även om resultaten från denna enkät är på övergripande nivå för hela Stockholms Stad finns anledning för vår stadsdel att ta dessa problem på största allvar.

I vår stadsdel ökade antalet anmälda sexualbrott kraftigt från 1 per 860 invånare för år 2003 till 1 på 450 invånare för år 2010. Antalet anmälda sexualbrott ligger fortfarande på en alldeles för hög nivå, med cirka 1 anmält sexualbrott per 500 invånare för år 2019 i vår stadsdel (BRÅ statistikdatabas). Om man rensar för att cirka hälften är män och att det nästan alltid är kvinnor som anmäler ett sexualbrott så innebär det att nästan 1 av 200 kvinnor i vår stadsdel anmäler ett sexualbrott varje år, vilket är synnerligen allvarligt.

Antalet anmälda fall av bedrägeri mot äldre och personer med funktionsvariation har fyrdubblats i Sverige från cirka 5 000 fall till över 20 000 fall (källa BRÅ). Det innebär att denna brottslighet är betydligt allvarligare än man tidigare har trott, och en viktig anledning till otrygghet bland äldre. Därför anser vi att det är viktigt att förvaltningen har god insyn i hur detta problem ser ut i vår stadsdel, och vilka preventiva åtgärder som förvaltningen har möjlighet att sätta in.

Under 2020 dog 25 personer i samband med skottlossningar i Stockholms län och 51 personer skadades. Hela 151 bekräftade skottlossningar har ägt rum under året (svt nyheter). Det inträffade fem skjutningar i vår stadsdel både under 2020 och 2019. Förra året var det tre skjutningar i Rågsved och två i Enskede. Året dessförinnan sköts det i Dalen, Rågsved, Årsta (två gånger) och i Östberga. Skjutningar är ett mycket stort samhällsproblem som i väldigt hög grad bidrar till att öka otryggheten bland våra invånare. Tyvärr har varken det vänsterliberala regeringsunderlaget i riksdagen eller den grönbå majoriteten i Stockholms stad kunnat hantera detta problem på ett tillfredsställande sätt.

Ersättaryttrande

Lisa Palm (Fi) lämnade ett ersättaryttrande:

Om jag hade haft rösträtt hade jag föreslagit:

- 1. Att avslå stadsdelsförvaltningens förslag till beslut.*
- 2. Att stadsdelsförvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta ersättaryttrande samt Feministiskt initiativs budget för Stockholms stad.*
- 3. Att återuppta stadsdelens strukturerade jämställdhetsarbete*
- 4. Därutöver anföra följande:*

Enskede-Årsta-Vantör är en rik stadsdel. Rik på kultur, föreningar och vacker miljö. Här finns tillgång till gröna skogar och närhet till vatten. Men det finns också stora skillnader mellan människors livsvillkor. Det blir stora konsekvenser av styrets centrala politik för Enskede-Årsta-Vantör: utförsäljningar, minskade anslag till barn och ungdomars fritid och det förebyggande arbetet. Därtill har förskolans budget återigen drabbats av besparingskrav vilket naturligtvis slår direkt mot verksamheten. Skillnaderna är stora mellan styrets budget och Feministiskt initiativs budgetförslag.

Äldreomsorgen, förskolan och socialtjänsten är centrala verksamheter för stadsdelarna, och har under covid-19-pandemin varit synnerligen påverkade. Pandemin har både visat den viktiga roll som den kommunala verksamheten spelar i stockholmarnas välfärd, men också hur decennier av politiska nedskärningar och besparingar skapat en ohållbar situation.

Pandemin har självklart varit en del av ett försvårande arbete för stadsdelens alla medarbetare. Medarbetarna i Enskede-Årsta-Vantör har slitit hårt under pandemin och hållit samhället under armarna när många isolerades och försökte begränsa smittan. Arbetet för heltid som norm ska gälla för alla anställda behöver intensifieras. Sjukfrånvaron i stadsdelen är alarmerande och det är framförallt inom kvinnodominerade arbetsplatser som förskola och äldreomsorg som den är hög. Mindre stress och mer makt över sin arbete behöver vara i fokus i arbetet för att minska sjukfrånvaron. En redan ohållbar och stressfull situation har förvärrats under pandemin. Vi vill satsa på personalkontinuiteten, ha reflektionstid på schemat och fortsätta utveckla äldreomsorgen med goda arbetsvillkor för personalen.

Mäns våld mot kvinnor tar inte paus under en pandemi, tvärtom finns det starka signaler om att det ökar när offer isoleras med förövare. Enskede-Årsta-Vantör är en stadsdel med hög andel våld och våldet mot kvinnor finns i alla åldrar och samhällsklasser. Socialtjänsten utgör grunden i arbete för att säkra skyddsbehoven hos våldsutsatta kvinnor. Med vår budget hade socialtjänsten fått förstärkning av resurser,

med särskilt avsatta pengar för relationsvåldsteamet i stadsdelen. Därtill vill vi säkerställa ekonomiska resurser för att vid behov möjliggöra längre placeringar på skyddat boende. Vi vill se satsningar på hedersrelaterat våld och förtryck inom gruppen personer med funktionsnedsättningar och ökat kompetens i frågan om äldre som sätts för hedersvåld. Handlingsplanen för biståndshandläggare och socialsekreterare måste prioriteras och återupptas.

Ungas utsatthet för våld har ökat under pandemin. Det är viktigt att stadsdelens alla medarbetare har rätt verktyg att möta unga och slussa den unga rätt. Vi vill även se en utveckling av ungdomsmottagningen i Gullmarsplan för att nå unga som skadar sig med sex och har sex mot ersättning.

Förskolan är välfärdens nav. Genom förskolan får barnen den pedagogiska utvecklingen och föräldrar kan förvärvsarbeta. Tyvärr har styret inte avsättit tillräckligt med medel för förskolan vilket resulterar i snäva budgetramar och besparingskrav. Vi vill att även förskolans personal ska få arbetskläder och framförallt skor. En enkel åtgärd, men som kan betyda mycket för många. Arbetet med handlingsplanen måste fortsätta för att förbättra barnskötarnas arbetsvillkor liksom barngrupperna.

Vi vill att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning, tillsammans med trafikkontoret, skapar fler lekrum i stadsdelens centrum för att skapa mer rörelse och tryggare torg där alla vågar vistas enligt Feministiskt initiativs budgetförslag "barn i centrum". Pandemin har drabbat kulturbranschen hårt. Vi vill se mer offentlig konst i stadsdelen för att stärka lokala kulturutövare. I samarbete med kulturförvaltningen vill vi öka andelen offentlig konst och på så sätt tillgängliggöra kultur för fler.

Det är viktigt att förvaltningen noggrant följer och är delaktiga i utvecklingen av kulturplats Snösättra. Det senaste året har visat på att det funnits kommunikationssvårigheter och tilliten i staden har tagit skada. Därför är det viktigt att stadsdelen är proaktiva i utvecklingen och samtidigt låta de verksamma kulturaktörerna vara ledande i arbetet.

Vidare är det anmärkningsvärt att vi ännu inte har tillsatt en klimatsamordnare för att stadsdelen ska kunna ligga i framkant. Det finns ingen tid att invänta på att program ska vara på plats för att påbörja det arbete som krävs utifrån det klimatnödläge vi befinner oss i. Vi vill se att mer vegetarisk mat serveras inom offentlig verksamhet för att minska stadsdelen och stadens klimatavtryck.

Liksom tidigare år vill vi poängtera att vi vill utöka det framgångsrika arbetet med stadsdelsmammor som arbetar uppsökande mot kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Arbetet med Rågsveds stadsdelsmammor har varit väldigt framgångsrikt och Feministiskt initiativ vill öka budgeten för denna

arbetsmarknadsåtgärd och arbetet permanentas, samt utvecklas till fler områden i stadsdelen som Östberga och Hagsätra.

Vi vill även se ett särskilt föreningsbidrag för kvinnoorganisationer för att stärka egenmakten. Fler kvinnor behöver få sina röster hörda och genom att utveckla målgruppsanpassad information om demokratiska processer och stödja kvinnors organisering kan vi göra det. När vi nu går allt närmare valet 2022 är det viktigt att vi i tid involverar stadsdelens medborgare i arbetet att öka valdeltagande och att vi återigen genomför arbetet med valambassadörer.

Feministiskt initiativ vill understryka vikten av att tillföra de resurser som krävs i stället för att sätta ytterligare press genom ideologiskt motiverade besparingskrav i stadens budget som drabbar stadsdelarnas verksamheter. Om vi ska stå rustade för framtida kriser behöver vi en stark välfärd, en politik för ökad jämställdhet och en stad fri från våld.